

Rajoy “Nükleer Seçeneği” Devreye Soktu

İspanya’da tarihin çarkları belli aralıklarla hızlanır...

Kanlı iç savaş, 40 yıl süren Franco diktası ve 20. yüzyılın son çeyreğinde büyük başarıyla gerçekleşen demokrasiye geçiş, hep böyle tarihin çarklarının hızlandığı dönemlerdi.

Ürkütücü şiddet ile kan dolu geçmişi bir daha geri gelmemesine maziye gömen bu olağanüstü “normalleşme” ve başarı öyküsünün ardından, İspanya ne var ki şimdi sil baştan her şeyi başa saran bir geri salınım yaşıyor.

Yerleşmiş Avrupa ülkelerinde görülmeyen biçimde, tarihin çarkları bir kez daha İspanya da sıradışı gelişmelerle hızlanıyor.

Ay başında patlak veren ve durulmak bilmeyen “Katalan bağımsızlığı referandumu krizi”, Madrid ve yerel Katalan hükümeti arasında ipleri artık onarılmamacasına kopardı.

İspanyol anayasa mahkemesinin yasadışı ilan ettiği 1 Ekim referandumuna ilişkin bağımsızlık niyeti beyanları, Katalan yerel hükümeti başkanı Carles Puigdemont ve İspanya Başbakanı Rajoy arasındaki köprülerin atılmasına yol açtı.

Anayasal düzeni açıkça çiğneyen Puigdemont, Rajoy’un her şeye rağmen attığı rötarlı diyalog hamlelerini boşa çıkardı.

İspanya Başbakanı Katalan lidere örneğin tırmanmayı düşürmek amacıyla “yerel seçimleri tazelemesini” önerdi....

Sandıkta beklenen başarıyı göstermemekten çekinen ve bunu bir “taviz” olarak gören bağımsızlıkçılar, Madrid’in bu “güven yenileme teklifini” hiç düşünmeden reddettiler.

İspanya Başbakanı bunun üzerine yerel hükümete başka bir teklif yaptı. “Bölgeye ilişkin reform önerilerinizi Madrid’de Cortes’eulusal parlamentoya- getirin” diyerek ekledi:

“Hazırlayacağımız anayasal değişiklikler doğrultusunda, sizin reform isteklerinizi de değerlendiririz!”

Puigdemont ve arkadaşları bunu da geri çevirdi. Madrid’den ısrarla, anayasa mahkemesinin iptal ettiği “1 Ekim bağımsızlık referandumunu tanimasını” beklediler. Bu dayatmacı tavırla, “özerklikleri askıya almak” anlamındaki “nükleer seçenek 155. maddeyi” uygulamaya hükümeti mecbur ettiler.

Dün olağanüstü bir kabine toplantısının ardından Başbakan Rajoy; “Katalan hükümeti başkanı Carles Puigdemont ve yardımcılı ile yerel hükümet üyelerini görevden aldığı” açıkladı.

İspanya Başbakanı istemeye istemeye attığı bu adımın

amacının, Katalonya’da; 1. Anayasal düzenin tamiri, 2. Toplumda yeniden barışçı bir arada yaşamın “normalleşme” ile tesisi, 3. Başaşağı giden ekonominin düzeltilmesi, 4. Altı ay içinde yerel seçimlerin yenilenmesi olduğunu söyledi.

Katalan hükümetinin tek taraflı eylemleri ve dayatmaları bizi bu yola zorladı diyen muhafazakâr Başbakan Rajoy; “Dünyada hiçbir hükümet sınırları içinde böyle bir duruma izin veremez!” diyerek konuştu.

En kötü senaryo

1978 demokratik anayasasının kabulünden beri ilk kez başvuru “özerkliğin iptali/155. madde” uygulamasının ne sonuçlar doğuracağını kimse bilmiyor.

Rajoy bu “uç” adımı, dışta Macron, Merkel ve Brüksel’in; içte muhalefette “sosyalistler” ve “Ciudadanos/Yurttaşlar” partisinin desteğini aldıktan sonra attı. İspanyol hükümetinin arkasında geniş bir destek var.

Ancak beklenildiği üzere “bağımsızlıkçılar” tarafından bu askıya alma operasyonuna karşı bir “itaatsizlik” ve “direniş” sergilenirse; kimse olayların nereye varacağını; Madrid’in “güç” kullanımına girip girmeyeceğini bilmiyor.

“Çatışma” olasılığında karşıtlaşmanın nereye varabileceği kestirilemiyor.

Bu sonuçta, gerçekleşebilecek en kötü senaryoydu. Dün akşamdan itibaren bağımsızlıkçılar yeniden meydanları teslim aldılar.

Teoride Katalan liderler için hâlâ U-dönüş imkânı var. Rajoy hükümetinin aldığı bu ekstrem tedbirin, uygulamaya girmeden önce, 27 Ekim Cuma günü İspanyol senatosu tarafından onayı gerekiyor.

“Nükleer seçenek” senatodan geçene dek Puigdemont eğer Madrid’in istekleri doğrultusunda “yerel seçim yenileme kararı” alırsa, 155 masada kalabilir...

Ama şimdiye dek tanık olunan gelişmeler, bu yumuşama için umut vermiyor.

Madrid basını eksiksiz dün, “artık dönüşü olmayan 155 yoluna” girildiğini vurguluyordu. Dünyanın gözü şimdi İspanya’nın bu çok sert virajında.